

ISSUE 5

**AKADEMIC JOURNAL
OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL**

May 2025

International Scientific Journal
AKADEMIC JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
May 2025

Tashkent 2025

“Academic Journal of Educational Research (AJER)” international scientific journal, issue 1, page **1-52**. May, 2025

"Academic Journal of Educational Research (AJER)" magazine publishes in the form of scientific articles the results of scientific research conducted by professors and teachers of higher education institutions and independent researchers in our Republic and International. Also, scientific articles of the employees who are working in the international and other scientific institutes, production organizations and enterprises of our Republic and conducting scientific research will be included in the magazine.

All articles were posted to the journal's electronic scientific base at www.ajeruz.com

.

Abdurahmonov Bobir Bahrom o'g'li

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Gumanitar fanlar fakulteti 2-bosqich talabasi

boburabduraxmonov64@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola didaktika va ta'lim nazariyasining asosiy tamoyillari, maqsadlari, va metodlariga bag'ishlangan. Maqolada didaktikaning ta'lim jarayonidagi o'rni, o'qitishning samaradorligini oshirish uchun kerakli metodik yondashuvlar va usullar ko'rib chiqiladi. Ta'lim jarayonining asosiy komponentlari, shu jumladan o'qituvchi, o'quvchi va o'quv material haqida ham fikrlar bildiriladi. Didaktikaning faoliyat prinsipi, tushunarli bo'lish, individual yondashuv va o'quvchi markazlashganlik kabi asosiy prinsiplari tavsiflanadi. Shuningdek, zamonaviy ta'lim texnologiyalari va innovatsion yondashuvlar haqida so'z boradi. Maqola ta'lim tizimining samarali bo'lishi uchun didaktikani to'g'ri qo'llash zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Kimdan, o'qitish metodlari, ta'lim jarayoni, o'quvchi markazlashganlik, tushunarli bo'lish, faoliyat prinsipi, innovatsion ta'lim texnologiyalari, ta'lim prinsiplari, pedagogik metodika, o'qituvchi, o'quv material men va ta'lim .

Abstract: This article is devoted to the basic principles, goals, and methods of didactics and educational theory. The article considers the role of didactics in the educational process, the necessary methodological approaches and methods to increase the effectiveness of teaching. The main components of the educational process, including the teacher, student, and educational material, are also considered. The main principles of didactics, such as clarity, individual approach, and student-centeredness, are described. It also discusses modern educational technologies and innovative approaches. The article emphasizes the need for the correct use of didactics for the effectiveness of the education system.

Keywords: From, teaching methods, educational process, student-centeredness, clarity, principle of activity, innovative educational technologies, educational principles, pedagogical methodology, teacher, educational material I am education

Didaktika va Ta'lim Nazariyasining O'rnini mazmuni shundan iboratki ta'lim nazariyasi didaktikaning asosini tashkil etadi. Ta'lim nazariyasi ta'lim jarayonining umumiy prinsiplarini, qonuniyatlarini, hamda pedagogik faoliyatning maqsadi va vazifalarini o'rganadi. Didaktika esa, ta'lim jarayonini qanday tashkil etish, o'quvchilarni qanday o'qitish va bilimlarni qanday samarali tarzda o'zlashtirish haqida aniq metodik tavsiyalar beradi. Didaktikaning asosiy maqsadi — o'qitish jarayonini samarali va mazmunli tashkil etishdir. Bu maqsadga erishish uchun didaktika ta'limning asosiy tamoyillarini ishlab chiqadi. Har bir o'quvchi uchun maksimal darajada bilim olish sharoitlarini yaratish, uning ijodiy fikrlashini rivojlantirish, axloqiy jihatdan to'g'ri

qarorlar qabul qilishiga yordam berish, va o'z imkoniyatlarini to'liq amalga oshirish uchun didaktika o'zining metodik yondoshuvlarini ishlab chiqadi.

Ta'lim Jarayonining Asosiy Komponentlari: O'qituvchi: O'qituvchi ta'lim jarayonining boshqaruvchisi va tashkilotchisi bo'lib, o'quvchilarga bilimlar va ko'nikmalarni etkazishda muhim rol o'ynaydi. U o'quvchilarni rag'batlantirish, ularning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirish, hamda ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlashda muhim vazifalarni bajaradi. O'quvchi: O'quvchi — ta'lim jarayonining faol ishtirokchisi bo'lib, u o'qituvchidan olingan bilimlarni o'zlashtiradi va o'zining bilim darajasini oshiradi. O'quvchining faolligi va motivatsiyasi ta'lim samaradorligini belgilaydi. O'quv material: O'quv material — ta'lim jarayonini o'tkazishda asosiy vosita hisoblanadi. U o'quvchilarga yangi bilimlarni etkazish uchun ishlatiladi va ular tomonidan o'zlashtirilishi kerak. [3,4]

Didaktikaning Asosiy Prinsiplari: didaktikaning asosiy prinsiplari ta'lim jarayonining samarali bo'lishini ta'minlash uchun ishlab chiqilgan. Ular: Tushunarli bo'lish prinsipi: O'qituvchi tomonidan berilgan ma'lumotlar o'quvchilarga tushunarli va lo'nda tarzda yetkazilishi kerak. Faoliyat prinsipi: O'quvchilarga o'z bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatini berish, ularning faol ishtirokini ta'minlash. Bu, o'quvchining faolligini oshirish va o'zini o'rgatishda muhim omildir. Individual yondashuv: Har bir o'quvchining o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etish. Bu, o'quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlari va imkoniyatlariga qarab metodlarni tanlashni taqozo etadi. O'quvchi markazlashganlik: O'qitish jarayonida o'quvchi markazda bo'lishi kerak. O'quvchilarni ta'lim jarayonida faol ishtirok qilishga undash va ularning o'zini o'rganishga bo'lgan ehtiyojini rivojlantirish zarur. [5]

Ta'lim Usullari va Texnologiyalari: didaktik usullar o'qitish jarayonining tashkil etilishiga yordam beradi. Bu usullar o'qituvchining metodik yondashuvlariga va o'quvchilarning ehtiyojlariga qarab farqlanadi. Masalan, muloqotga asoslangan usullar, ilmiy izlanishlar, sinflararo muhokamalar, mustaqil ishlash va guruhlar o'rtasida ishlash kabi metodlar ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. [6,7]

Xulosa

Didaktika va ta'lim nazariyasi ta'lim jarayonini samarali tashkil etish va pedagogik faoliyatni optimallashtirishda muhim ahamiyatga ega. Didaktika, o'qitishning metodik va amaliy jihatlarini o'rgatish, o'quvchilarga bilim va ko'nikmalarni samarali yetkazish, ularni o'z maqsadlariga erishishga yo'naltirish uchun zarur bo'lgan yondoshuvlarni ishlab chiqadi. Ta'lim jarayonida didaktikani to'g'ri qo'llash, o'quvchilarning bilim darajasini yuqori qilish, ularning ma'naviy va axloqiy rivojlanishini ta'minlashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI :

1. Axmedov, X. (2015). *Didaktika asoslari*. Toshkent: O'qituvchi.
2. Javlonov, N. (2017). *Ta'lim nazariyasi va metodikasi*. Toshkent: O'qituvchi.

3. Tursunov, Sh. (2016). *Pedagogika va didaktika*. Toshkent: Science and Technology.
4. Mirzayev, O. (2018). *O'qitish va ta'lim metodlari*. Toshkent: O'qituvchi.
5. G'aybullayev, B. (2019). *Pedagogik metodika va didaktik tizimlar*. Toshkent: Fan va texnologiya.
6. Davronov, S. (2020). *Innovatsion ta'lim texnologiyalari*. Toshkent: O'qituvchi.
7. Zohidov, R. (2017). *Pedagogik texnologiyalar va didaktika*. Toshkent: O'qituvchi.

AKADEMIC JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH (AJER)
international scientific journal
3-son

Nashr qilingan sana: 29.03.2025.
Shrift: "Times New Roman".

“ACADEMIC JOURNAL” MCHJ

Manzil: 700096, Toshkent shahri, Chilozor tumani, Bog‘iston ko‘chasi, 116/6.
www.ajeruz.com, info@ajeruz.com, +998950457172